

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

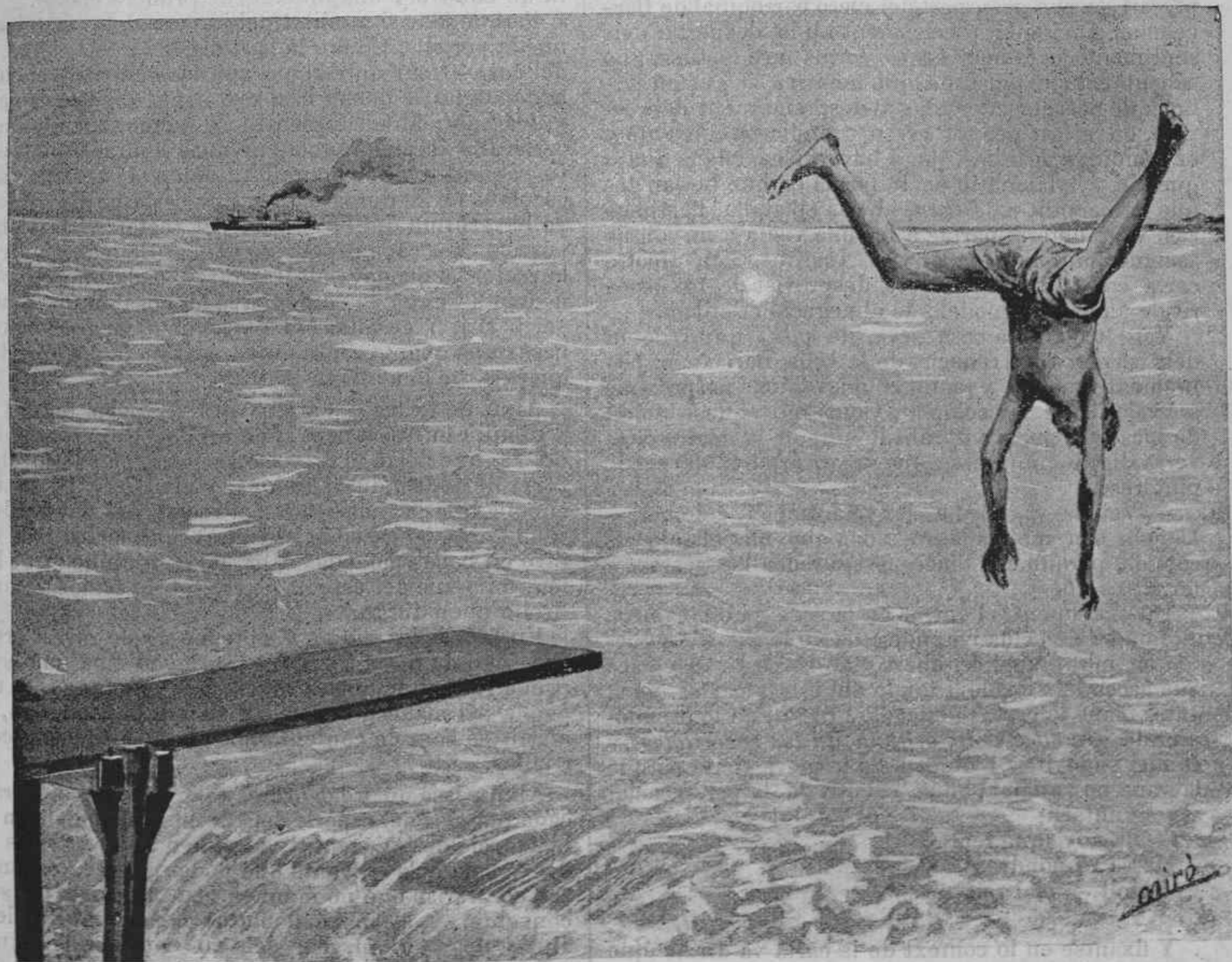
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANTOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

¡ FINS L' ANY QUE VE !

¡Xap!.... Lo derrer cabussó,
y.... s' ha acabat la funció.

CRONICA

No han pogut menos de cridar-me l'atenció las reiteradas queixas que desde las planas del *Diluvi* han formulat alguns pobres capellans en demanda del nutritiu sigró cada dia mes lluny de la seva sagrada boca. No sembla sino que anticipantse á las festivitats y ceremonias de la Iglesia, celebrin un continuo Novenari de ánimas, entonant tots plegats y sense perdre alé, las famosas lamentacions:

«A las ánimas oiú:
que cridan ¡Ay quín dolor!»

Las pobras animetas son ells, los capellans sense ofici determinat, y fins molts altres que tenint un benefici en las parroquias de Barcelona no poden dir que 'l disfrutan, sino que 'l sufren.

Y 'l seu purgatori es la vida moderna cada dia mes plena d' exigencias y á cada instant mes cara y mes difícil: lo lloguer del pis que augmenta, lo preu dels comestibles y *bebestibles* que puja fins arribar als núvols; l' import del vestit y del calsat á cada punt mes considerable. Un gran número de sacerdots que 's limitan al compliment de las sevas obligacions sense ficarse en llibres de caballería, ni buscar productivas aventuras per aquests mons de Deu ó de Satanás, se troban avuy, segons sembla, desesperats, apuradíssims, en un estat miserable, privats de atendre sas necessitats mes perentorias y tenint davant seu un porvenir mes negre que la sotana que vestían quan varen estrenarla, es á dir quan encare no se 'ls havia tornat de color de ala de mosca.

Xocant-me com sorprendrá á tothom que l' estat precari de una gran part del clero parroquial de Barcelona coincideixi precisament ab lo despertar dels sentiments católichs en sa forma mes fastuosa: no sabent com explicarme que mentres se gastan milions de pessetas, degudas al desprendiment dels devots, en erigir per tot arreu grandiosos convents y espléndidas iglesias, pugan haverhi capellans que 's queixin y 's lamentin en la forma en que ho fan los que han acudit al *Diluvi* ab sas epístolas llastimosas, vaig determinar-me á fer una visita á un digne sacerdot, antich company d' Institut, bon xicot á carta cabal, modest, sufert, desprovist de tot esperit de ambició y modelo de abnegació cristiana.

Vaig trobar-lo á casa seva, un piset quint de un dels carrers mes rónechs de la vella Barcelona, pobrement instalat, y tenint com á vehins mes próxims los volátiles de un colomar. Consigno aquest detall de localitat, perque durant lo curs de la nostra conversa digué una frasse que va xocarme molt per lo pintoresca:

—¿Veus?—va dir-me senyalant-me 'l colomar.—Donchs son moltes las vegadas que fins envejo als coloms, perque ells tenen asseguradas las vessas, y nosaltres no.

Tot justament al entrar en la seva pobra cambra ab honors de celda empudegada ab lo tuf d' aygüera que munta pel cel-obert y ab la peste de cloaca que ascendeix desde 'l fondo del estret carrer, tenia entre mans la carta publicada 'l dia 20 ab lo pseudónim de *Un sacerdote, órgano de los sacerdotes*, y com si endavinés l' objecte de la meva visita perque la gana no satisfeta afina 'l sentit de la perspicacia, al preguntar-li:

—Ola noy ¿qué tením?

Me va respondre:

—Molt, y mal repartit.

Y fixantse en lo context de la carta va dir-me que á pesar de sa mala sintáxis y de sa pitjor ortografía tot lo qu' en ella 's consigna es cert y evidentíssim,

y que tot pot probarse degudament, igual que molts altres detalls del mateix género qu' en la carta no s' inclouhen.

Es cert que 'ls rectors de las parroquias de Barcelona disfrutan del Estat un sou anual de 2,250 pessetas que no 'n cau cap á terra, y tenen habitació gratuhita y hasta si 'ls sobra local poden rellogarlo. Es cert que 'l despaig de una parroquia á Barcelona es una mina que deixa grans rendiments, ab los bateigs y fés de pila, matrimonis y despaig dels documents necessaris per contraure'ls, óbits y certificaciones de tota mena, missas de partera y lectura dels Sants Evangelis á n' ellas y á las criaturas. Tot aixó 's paga, y per aquest sol concepte las 2,250 pessetas que percibeixen los rectors del govern, se duplican, triplican y quadriplican, segons l' importancia de las parroquias.

—Si tingués ambició de riquesas—deya 'l méu interlocutor—cregas que no voldria altra vinya que 'l camaril de la Mercé.

Es cert, que apart de totas aquestas gangas s' explota de la manera més desconsiderada 'l rengló dels enterros y funerals. Quan un peix gros cau al bertrol de la mort, no pots figurarte—m deya—l' alegría que 's desborda de tota la felís humanitat dels rectors. Si las familias opulentas que 's gastan un caudal en aquestas vanitats ostentosas, poguessin veure la séva satisfacció, estich segur que á tots los séus indivídusos que 's morissen farien enterrarlos per amor de Déu. Ni un bolsista veu ab mes gust la situació dels cambis que li assegura 'l desenllas de una bona jugada, que 'l qu' experimentan ells, quan s' enteran de la mort de un feligrés que 'ls assegura un enterro y uns funerals de primera classe.

Perque la casi totalitat del import dels mateixos queda per ells. Se fan la part del lleó, de l' áliga ó del corp—tria l' animal que vulguis—mentres als beneficiats no 'ls donan casi res. Aixís donchs, es cert que á Santa Mónica, mentres lo rector vá embutxacarse 130 duros, producte de unas horas fúnebres, va pagar á tota la comunitat, inclús al sagristá y als escolans ab 22 duros no mes. Es cert que als Angels va haverhi un dia 145 duros pel rector y 4 tristas pessetas per cada capellá, y que á Betlem mentres lo rector se quedava ab 150 duros, cada un dels beneficiats tingué de contentarse ab cosa de un duret per barba. Y en totas las parroquias, mes ó menos, passa uns quants cents duros, que no 's pot dir dos quartos, de lo mateix.

Aixís no te res d' extrany qu' en poch temps s' acumulin fortunes com la de un dels difunts rectors del Pí, que deixá al morir á sas germanas l' usdefruyt de 40,000 duros rodóns, y aixó que ja ni en aquella iglesia santificada pel recort del Beato Joseph Oriol, es possible avuy transformar los talls de rave en bonas monedas d' or, tal com diuhen que ho féu, á impuls del esperit de caritat, lo famós y santíssim taumaturgo.

En tot cas los diners s' obtenen no de raves crusos, siro de raves fregits... fregits en una mateixa paella junt ab la nostra sanch. Los que tenen la tal paella pel mánech se quedan ab tota la sustancia, y nosaltres hem de contentarnos ab las últimas escoriallas.

Aixó passa quan las ordres religiosas s' apoderan cada dia mes del esperit dels devots, monopolisan la instrucció de la joventut, atrauhen á sas iglesias la flor y nata dels creyents que poden gastar, organisan confrarias que no mouhen peu ni cama de sos convents, y alcansan donatius considerables dels vius y llegats riquíssims dels qu' entregan l' ánima á Déu.

L' única defensa que podríam tenir fora una re-

LA PATRONA Y L' EXPATRONA DEL POBLE DE BARCELONA

—Y donchs ¿que 'm contas,
pobra Mercé?
¿Per obsequiar-te
tampoch fan ré?

—Ja ho veus, Layeta;
ni un trist pendó.
¡Avants, molt bombo!
¡Ara.... á recó!

partició equitativa dels emoluments parroquials, y aquesta per ara es un somni.

Mes felissos que nosaltres son certs coristas de teatro que venen als enterros bons, vestint hàbits de cor, confosos ab la comunitat. A pesar de que tenen

millor veu que 'ls eclesiàstichs y animan molt el cant, no crech que percibeixin més ni menos que un beneficiat; pero á lo menos si de día cantan á l'iglesia, de nit fan lo mateix als teatros y tenen doble sou y viuen doble millor que 'ls sacerdots. Ves si

á nosaltres ens contractarían al Tívoli, al Eldorado ó al Granvía, com se 'ls contracta á n' ells á las iglesias.

Sempre 'ls ho dich:—Vaja que per anar vostés á un enterro no 'ls fa cap falta la corona, y en cambi per apareixer nosaltres á un escenari, la corona 'ns sobra.

Aquí tens una petita idea de lo que 'ns passa.... ¿Qué 'n dirás de tot aixó als numerosos lectors de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA?

¡Y qué n' haig de dir, desventurat amich méu, pacientíssim sacerdot, que has arribat y ab motíu de sobra, á punt de perdre la paciència, aqueixa virtut que ha sigut sempre 'l distintiu de ton carácter manso y la norma de ta vida exemplar y modestíssima!.... ¿Qué vols que 'n digui, sant cristiá!

Ne diré que fins vosaltres vos trobeu plenament absorbits dintre del problema social, que causa avuy dia lo neguit del mon enter.

Lo clero subvencionat ab los recursos del govern, lo clero comprés en lo pressupost, de bisbe en avall, representa la burocracia eclesiástica. Ni us mira la cara, com ho fan sempre 'ls empleats ab la gent que treballa y produheix.

Cada parroquia, ab son tráfeh lucratiu, me fa l'efecte de una fábrica. Lo rector es lo burgés; los coadjutors y vicaris son los majordóms; vosaltres los desgraciats obrers.... los proletaris de sotana, partícipes tan sols en una part mínima dels productes de vostre treball, que apenas vos basta pera subsistir. Y hasta perque la comparació acabi de ser completa aquells coristas de teatro que vestits ab hàbits de cor assisteixen als enterros barrejats entre vosaltres, se 'm figuran los esquiroles.

Y ara si 'm preguntas lo qu' heu de fer, lo primer que se m' ocorre es aconsellarvos la resignació, y á veure si extenuats con vos trobéu, tindreu encare esperit pera aconsellarla á las classes proletarias germanas vostras de desgracia y aspiracions de millora en la séva sort; y á veure, si ríchs los rectors, tindrán tupé pera predicar lo desprendiment á las classes opulentas de la societat.

¿Dius—per ventura—que la resignació no pot resoldre 'l problema perentori de la vida?

Llavors, apurats tots los medis persuassius, desoidas las justas queixas que haguéu elevat pública y privadament á vostres superiors gerárquichs, perduts per perduts, imitéu á las colectivitats obreras: tiréu la teula al foch y declareuvos en *huelga*.

P. DEL O.

SONET

Boig d' amor y frenétich jo vivía morint al mateix temps per una nena, que jingrata! sense miras de cap mena á un altre duya amor y á mi 'm venia.

Aixís passá molt temps; jo 'm consumia enjelosit, febrós, plé 'l cor de pena. En cambi, ella finjint estar serena, negantme 'l qu' era cert de mi fujia.

Pro com qu' en aquest mon tot vé que cansa y en lo variá está 'l gust; ma pobra aymada, ara 'm segueix detrás com cabra mansa perque lo meu rival l' ha abandonada.

Y jo, per no passar per un calsassas li he fet portá un present ab dos carbassas.

Pocoli.

¡CÓM ESTÁ LA SOCIETAT!

—¿Ahónt va tan depressa?... ¿Tan desfigurat estich, que ja no 'm coneix?—

Vaig girarme al sentir aquesta interpelació que en tó bulliciós m' etgegava un transeunt, y vaig trobarme al davant del senyor Badía.

—¿Caramba! ¿Vosté per aquí altra vegada?... Ja pot ben dirho que no l' havia conegut. Está fet un patriarca. Mes gras, mes roig, vessant salut per tots quatre costats....

—¿Oh!—va fer lo senyor Badía, clohent los ulls d' una manera misteriosa:—aquellas ayguas, las ayguas de Puig-Tivant fan verdaders miracles.

—¿Tant poderosas son?

—Tant... que á mes de transformar lo físich, cambian radicalment la posició social.—

Vaig coneixer que la *sentada*, encare qu' estavam drets, anava á ser llarga. Quan lo senyor Badía té alguna cosa per explicar, pren un ayre de conspirador tan acentuat, qu' es impossible no compéndreho desseguida.

—Conti, conti—vaig dirli, anticipantme als aconteixements y estirantlo cap á la vora de l' acera, per no fer nosa á la gent que passava:—ja coneix que baixa de Puig-Tivant carregat d' observacions curiosas.

—¿Curiosíssimas, amich, curiosíssimas! Hi aprés mes en sis senmanas de viure en aquell establiment d' ayguas, que no 's pot apendre en sis anys de llegir llibres ó d' arrossegar-se per las Universitats.

—Y qu' es lo que ha aprés, veyám....

—Qué aquest mon es un fandango, y que 'l que fa cas de la gent es un baliga-balaga.

—Pero ¿cóm ho ha averiguat aixó? ¿Qué ha vist per arribar á treure aquesta conseqüencia?

—Lo que no havia vist may, ni havia imaginat may, ni havia somiat en la vida.... Ara veurá si tinch rahó y si n' hi ha per expressarme com ho faig.—

Va mocarse, va tussir dos ó tres cops, com per desembussar lo conducto de las paraulas, y comensá á posar fil á l' agulla.

—Al arribar á Puig-Tivant—digué á manera de prelude—vaig trobarme l' establiment plé de senyors; pero no 's pensi senyors de mica mes ó menos, sino de senyors d' upa, d' aquells que continuament tenen los bitllets de banch á la boca y que crech que dormen ab botinas de xarol y barret de copalta.

—No es mala parroquia per una casa.

—Aixís va dirme 'ho l' amo del establiment, quan jo vaig preguntarli quina concurrencia hi tenia: «Oh, tot senyoríu, personas de categoria. Don Ramon Tal, don Pere Qual, don Francisco de Naps, don Federico de Cols.... una clientela de primera. Ja 'ls veurá á l' hora d' esmorzar. Son gent finíssima.»

—¿Y qué? ¿No ho eran?

—¿Y qué havían de ser! Arriba l' anunciada hora d' esmorzar, que jo esperava ab l' ansietat del qui li han promés un espectacle superior; m' assento en lo lloch de la taula rodona que m' havían senyalat; em poso á mirar als concurrents á mida que anavan entrant al menjador.... y comenso immediatament á ferme creus de lo que allí veyá.

—¿Qué era lo que veyá allí?

—Lo primer *don* que va entrar va sé 'l meu sabater. Al adonarse de mí, semblá una mica contrariat; pero serenantse desseguida se m' acostá y va dirme: «Ja ho veu: estich fet un senyor. Aquí 'm consideran com un conde. ¿S' ha de fé 'l paperot, compren?»

—¿Quina humorada!

—Van anar entrant los altres, y en efecte, no 'm va costar gens de compendre lo que 'l sabater m' in-

sinuava. Dels quaranta ó cinquanta individus que van sentarse á la taula rodona, entre *dons* y *donyas* lo menos ne vaig conèixer divuyt ó vint. Una *donya* qu' estira cortinatjes. un *don* qu' es andador d' una germandat, un altre que revén localitats de teatro, un altre que fa d' emperador.... Un mostruari complet de *donyas* y *dons* de la classe mes inferior y económica.

—Al veure aquella gent ¿quina cara va ferhi vosté?

—La que hauría fet qualsevol al meu lloch. Vaig aguantarme 'l riure mossegantme 'ls llabris, y 'm vaig preparar á mirar, escoltar y divertirme de valent, encare qu' en silenci.

—¿Y ha sapigut sostenir el punt?

—Fins al últim moment!... May va escamparme la mes insignificant indirecta. La meva situació era deliciosa. A mí no 'm coneixia casi ningú, y jo coneixia poch menos que á tothom.... Era admirable veure allí á un fusteret de la vora de casa, fent l' home lo mateix que un potentat, sense somiar que jo 'l conegués. Aquests no sabían qui

eran aquells, y 'ls consideravan y reverenciavan com uns prínceps; aquells vivían en la mes perfecta ignorancia respecte á aquests y 'ls pagavan ab la mateixa moneda. Los uns enganyavan alevosament als altres y ningú 's donava compte del engany.

Don Fulano per aquí, don Fulano per allá, don Fulano per la dreta, don Fulano per la esquerra.... En ma vida hi vist una comedia que ab un argument tan senzill y una acció tan petita m' haja divertit en tanta manera.

—Pero entre 'ls demés concurrents ¿no n' hi havia un sol que fos verdaer senyor?

—¡Vaji á sapiguerho! ... Jo vaig acabar per creure que no n' hi havia cap; perque, lo que jo 'm deya á solas: «Si 'ls que conech son una colla de pipiolis, ¿per qué no haig de pensar que 'ls que no conech també ho son? ¿En qué 's diferencian los uns dels altres?»

—No era mal filosofat..

— ¿Veu? — 'm digué soptadament lo senyor Badía, indicantme un home que passava:—Aquest també hi era. Es un pobre empleat del gas que 's diu Pepet, y allí li deyan per tot día *don Cusé*.

TENTADORAS

Mentres pel mon hi corrin semblants tipos, creyéu, oh bons lectors,

que 'l dimoni no te que molestarse per rebre cargaments de pecadors.

—També se las pegava de senyor?

—¡Vaya!... Y si l'hagués sentit parlar de l'elevada posició que á Barcelona ocupa!... Mirissel...

Vaig decantarme per examinar al *don Cusé* de Puig-Tivant y vaig veurel netejant un fanal, enfilat en una escala.

—¡Qué dimontri!—vaig exclamar rihent:—encare aquest podrà no tenir rahó ab lo de titularse *don Cusé*; pero per lo que toca á alló de «la elevada posició que ocupa...»

—¿Quína? ¿Ell?

—Home ¿la vol encare mes elevada que aquesta?... A no ser que fos campaner de la Catedral...

A. MARCH.

EXTRAVAGANCIA

¿Monólech?

Cansat estich d'aquest mon que resulta un mon de monas, hont trobo que las personas tot menos personas son.

No vull pas esperar més un demá que may arriba: no vull gastar més saliva en negoci mal comprés.

No vull pas seguir l'història que te per títol *¡Dolor!* història qu' es molt millor que se 'n perdi la memoria.

No vull donar més greixet á qui 's riu de tota pena, vull que 's perdi fins la mena y la farúm d'un ximplet.

Aquest ximplet que soch jo com te la vergonya al cútis per no ensenyarla fa *mutis* y acaba aquí la funció.

¡Prou comedia! ¡prou fingir! ¡prou doblegament d'espina per guanyarse una propina que per res ha de servir.

Si algú no sent lo fibló del látigo que l'assota y servil á tot s'acota que visqui molts anys, jo, no.

Jo vull justicia vritat, vull la rahó del nivell, vull que no passi flagell l'un per l'altre en més estat.

No vull admetre 'l valor que á l'home dona 'l diner; vull la ciencia del saber y la franquesa de cor.

No vull forjá eterna guerra y nos ab nos quedá esclau, vull la guerra de la pau com únich Deu de la terra.

En fi, vaja, ja ho he dit: no vull perdre més estonas, y deixo aquest mon de monas fins demá: me 'n vaig al llit.

Ab veu potentia com tró aixís un boig s'exclamá, y al matí quan se llevá diu que torná á la rahó.

LLUIS MILLÀ.

BAIXANT DEL NINOT

—Tant mateix vas á Cuba?

—¿Jo?... Si no hi vens tú de cantinera...

RODI LA BOLA

Que la miseria 'ns está trayent de casa á puntadas de peu, es veritat.

Que 'l porvenir d'Espanya 's presenta més negre que la xame neya d'un llimpiabotas, es veritat..

Que aquí tothom se queixa, tothom plora y tothom se desespera, es veritat.

Pero també es veritat que per dimecres estava anunciada la inauguració d'una «Academia de billar y sala de tresillo» y per dijous la obertura d'un nou frontón.

¿Cóm s'explica qu'en mitj de las tristesas que 'ns rodejan hi haja encare humor y frescura per engrescarse en entreteniment d'aquest género?

No ho entendrán per més que barrinin. Es distint que 'l país acabés de surtir d'una situació difícil y tingués necessitat d'esbargirse y distreures. O que per suavisar lo dolor d'un cop brutal la gent busqués en las diversions lo bálsem que cura las penas ¡del ánima.

Tot aixó estaria molt bé, porque al fi y al cap sembla natural que si després de la tempestat torna á surtir el sol, derrera de las llágrimas torni á apareixe l'alegra rialleta.

Los espanyols ho entenen d'un altre manera. Comensant per perdre la sensibilitat y acabant per tirarsho tot á l'esquena, s'han arreglat un sistema de vida de lo més envevesat y complicadíssim que pot imaginarse.

Al dematí ploran porque hi ha embarch de soldats pera Cuba; á las nou riuen en lo circo de galls, al mitj día tornan á plorar al enterarse de las noticias de Filipinas, á las tres tornan á riure dirigintse als toros; y á las vuyt, al assentarse davant de la taula del café, tornan á plorar un rato llegint la relació de l'última catástrofe y á riure una estona ab las peripicias de la corrida de velocípedos.

Plorar y riure continuament; passar de cinch en cinch minuts de l'alegría á la tristesa y de la tristesa á l'alegría: vels'hi aquí l'existencia dels espanyols d'avuy.

De tot arreu ens arriba la mateixa extranya barreja d'ecos que 's donan bofetadas.

«S'han rebut noticias de l'Habana, que demostren que la situació empitjora.»

«Per assistir á las corridas de toros de San Sebastián, la companyia del ferrocarril ha fet posar sis trens extraordinaris.»

«A Cádiz hi ha hagut una manifestació d'obriers implorant treball.»

«Lo partit de pilota d'avuy, á Bilbao, ha sigut un aconceixement. La concurrencia numerosa.»

«Diuen de Manila que l'assumpto de l'insurrecció 's presenta cada día mes fosch.»

Y á sobre de tot aixó, ja ho veuen: ahir degué inaugurar un altre joch de pilota y avants de ahir uns «graus Salons-academia de billar.»

Cada día sentím alguna cosa parescuda:

«S'ha iuaugurat un fronton.»

«S'ha inaugurat un velódromo.»

«S' ha inaugurat un *cock-pit*.»
 «S' ha inaugurat una plassa de toros.»
 Y may tenim lo gust de sentir dir:
 «S' ha inaugurat una escola.»
 «S' ha inaugurat un centro d' ensenyansa.»
 «S' ha inaugurat una màquina per treure la llana del clatell.»

MATÍAS BONAFÉ.

POSTAS DE SOL

Tú, Julia, estás brodant y jo ab la ploma als dits, rasca que rasca.
 De cop deixas la feyna y jo mos llibres y un tiroteig continuu de miradas y sospirs y riatlletas,
 muts y lleals missatjers de nostras ánimas, queda establert de prompte,
 sens que dels llabis surti una paraula qu' expressi ab claretat lo que jo sento ni lo que en ton cor passa.

Y aixís corren las horas:
 jo ab los llibres oberts damunt la taula y tú ab l' agulla als dits, també inactiva, plegat ja lo teler ahont brodavas, fins qu' hem d' *endavinarnos*, que no veure'ns, entre la fosca que la nit escampa, com si lligats per forsa misteriosa lo deixar aquell lloch nos fés recansa.

Aixó generalment: més algún día, ignorant jo 'l motiu fas l' enfadada; de qua d' ull me miras, expressant ton mirar despreci ó llástima, y jo extranyat de ta fredor, llavoras, puig ni de pensament may t' he agraviada,

més amorós te miro,
 sens que logri esborrar ab mas miradas del teu front las arrugas
 y aquell posat que lletja fa semblarte.
 A la posta va 'l sol; la nit arriba;
 tú, la feyna deixant, lo balcó tancas,
 jo, trist, malhumorat, los llibres guardo y arrió la persiana
 esperant l' endemá, ab desitj de veure que l' enuig ha fugit ja de la cara y á mirarme riatllera altre cop tornas, per ab mos ulls, amor etern jurarte.

(Y ara ja sabs, si aquest escrit llegeixes, lo que may t' he gosat dir de paraula.)

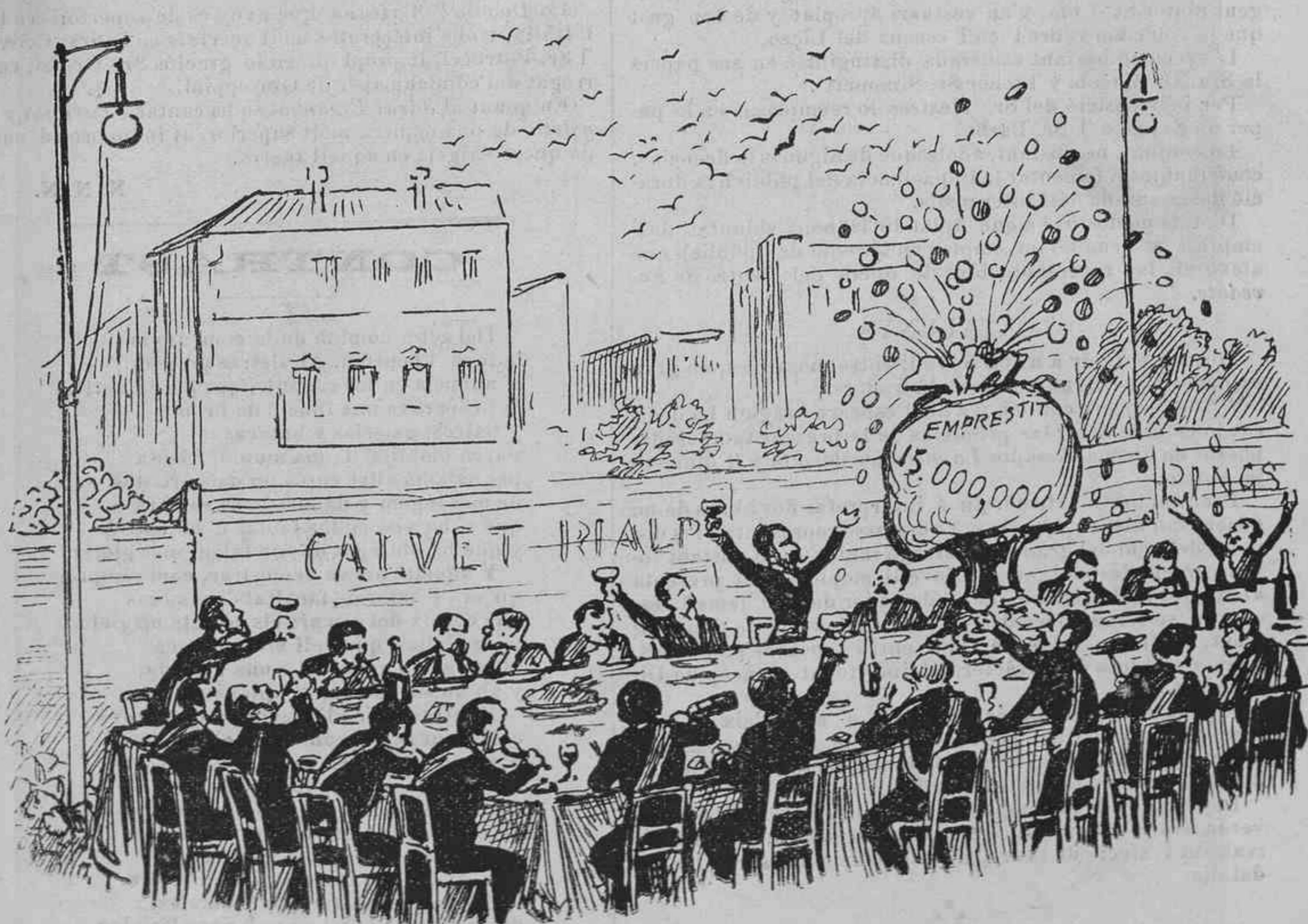
JAPET DE L' ORGA.

LLIBRES

EL AUXILIAR DEL MAESTRO CATALÁN EN LA ENSEÑANZA DE LA LENGUA CASTELLANA, por D. SALVADOR GENÍS, *maestro superior*.—Aquesta obra que data de 1869 ha alcançat ja sis edicions, proba manifesta de la seva utilitat práctica. Lo Sr. Genís pot vanagloriarse de haverse anticipat á las conclusions aprobadas pel Congrés nacional pedagógich celebrat á Barcelona durant l' Exposició Universal, en dos de las quals s' establiren los següents principis: «La ciencia pedagógica reclama que als noys se 'ls instrueixi en la llengua que coneixen.—Lo millor procediment pera ensenyar als noys la llengua castellana ahont aquesta no es la nativa consisteix en la práctica y comparació de aquella ab la seva propia.»

A aquest fi respon l' obra del Sr. Genís, manual práctic, hábil y gradualment combinat, que á forsa d' exemples y temas va presentant las diferencias existents entre nostra llengua materna y la castellana. Aquest llibre no

EN LA PLASSA DE CATALUNYA

Inauguració de las obras... y dels quartos del empréstit.

hauria de faltar en cap de las escoles de primeras lletres de Catalunya.

SI YO FUERA RICO!... *Novela original* de D. LUIS MARIANO DE LARRA.—Interessant narració, editada ab gust é ilustrada ab primorosos dibuixos del Sr. Riquer, ab la qual l'acreditada casa editorial Montaner y Simon acaba d'enriquir la Biblioteca de llibres escullits ab que obsequia als numerosos suscriptors de la *Ilustración Artística*.

Altres llibres rebuts:

Historia natural, de Odón de Buen, edició popular, profusament ilustrada. Acaban de veure la llum los tractats XII y XIII, que comprenen respectivament: Geología histórica: descripción de los terrenos y fósiles característicos y Geología especial de España (primera parte).

La espiga roja, drama en tres actes y en vers, original de Simón Alsina y Clos, estrenat á Romea 'l 23 de Juny de 1895.

La copa del dolor, drama en tres actes y en vers, original de D. Narcís Campmany y D. Andreu Brasés estrenat á Romea 'l 21 de Novembre de 1867. Ha donat á llum aquesta nova edició l'empresa del *Teatro regional*.

RATA SABIA.

NOVEDATS

La representació de *L' Africana* mereix una nota benévola.

Ans que tot cal consignar que l'obra ha sigut posada ab l' esplendides á que 'ns té acostumats l' empresa Elías, estrenantse decoracions de molt bon efecte degudas al intel·ligent pintor Sr. Chia, y un vestuari apropiat y de bon gust que ja voldríam veure'l en l'escena del Liceo.

L'execució bastant esmerada distingintse en sos papers la Sra. De Macchi y 'l tenor Sr. Simonetti.

Per indisposició del Sr. Mestres lo reemplaçá en lo paper de Nelusko 'l Sr. Barba.

Lo conjunt, no obstant, adolesqué de algunes deficiencias, contribuint á fomentar la impaciencia del públich la duració desmesurada dels intermedis.

De tots modos hi ha que aplaudir la bona voluntat del' empresa, y 'l rumbo qu' emplea en obsequi del públich que afavoreix las representacions de ópera del *Teatro de Novedats*.

CATALUNYA

Torném á tenir á n' en Novelli entre nosaltres, ab gran satisfacció de sos numerosos admiradors.

A Shakespeare cómic y á Shakespeare trágic ha dedicat lo célebre actor las primicias de la present temporada, posant en escena dissapte *La bisbética domata* y 'l diumenje *Amleto*.

Pochs actors s' atrevirían á interpretar dos obras de un género tan distint, que be pot afirmarse representan los dos polos del geni del gran dramaturgo inglés, y no obstant tota la gracia desbordant que Novelli emplea quan presenta al alborotat Petrucchio, hábil domador de una femella esquerpa, se torna concentració d'espérit, vigor de temperament, brillants raigs de llum entre tenebras pahorosas, quan s' apodera del carácter del infortunat príncep de Dinamarca.

En una sola de aquestas dos obras s' aplaudeix al gran actor ab entusiasme; pero veyentls'hi totas dugas, en l'interval de un sol día, s' imposa la més gran admiració á la ductilitat de son talent extraordinari.

Los actors de la companyia secundaren á son mestre ab verdadera inteligencia, component escenas molts justas y realisant l' efecte de las representacions, en sos mes ínfims detalls.

Dilluns una comedia nova.... Es á dir, nova á Barcelona, ja que *Ludro* data de principis de aquest sigle, y figura en

lo repertori á Italia, ahont recordan y celebran encare las tucias de aquest personatge popular á Venecia.

Novelli fa una creació del tipo de protagonista: lo viu per complert y se 'n emporta al públich fentli saborejar plenament la vida veneciana de últims del sigle passat.

Res més deliciós pels inteligents que aquesta reproducció fidelíssima de cosas que han sigut; res al mateix temps més distret, fins pels profans, que 'ls divertits incidents de una comedia senzilla, ben concebuda, escrita ab garbosa lleugeresa, atractiva com una anécdota xispejant.

Tota la companyia está en aquesta obra en lo sen lloch degut; totas las figuras, lo mateix las principals que las epissódicas, admirablement vestidas y caracterisadas, contribueixen á la perfecta entonació del quadro.

Lo públich surtí íntimament agradat d'aquesta producció típica, que sense tenir un gran mérit literari, reuneix condicions teatrals molt recomenables

Avants de la comedia de Bon, estrená en Novelli un monólech que no li coneixíam. Se titula *Pippo* y 'l personatge es un geperut que va pe'l mon tocant la guitarra y deixantse tocar lo gep—cosa que 'ls italians diuen que porta sort—La guitarra y 'l gep el fan viure de las limosnas que li fan.

Conta la seva historia, en la qual hi ha un epissodi altamente dramátic. Y aquell tipo que al sortir al prosceni fa riure, al relatar alguns dels incidents de la seva existencia, enterneix fins á fer venir las llágrimas als ulls.

Aquesta habilitat assombrosa de apoderarse del cor del auditori fentli saborejar l' agre dols dels contrastes, enmanllevats directament á la vida real, constituheix un dels privilegis del gran artista que avuy com sempre se 'n emporta l' admiració y 'ls aplausos del públich de Barcelona.

GRAN-VIA y JARDI ESPANYOL

Continuan las funcions favorescudas per la massa del públich amiga de divertirse, sense gran detriment de la butxaca.

La entramaliada *Dona Juanita* fá las delicias dels aficionats al género alegre. Veritat es que la companyia Giovannini la interpreta ab molta gracia y la presenta vestida y decorada ab esplendides

Lo *Duo de l' Africana* que avuy es de repertori en tota l' Italia, troba intérpretes molt acertats en la Sra. Coliva y 'l Sr. Petrucci, lo propi qu' en lo graciós Sr. Grossi, encarregat del cómic paper de Giuseppini.

En quant al *Jardi Espanyol* se ha cantat *I Puritani* y *Rigoletto* de una manera molt superior, al ínfim preu d' entrada que s' exigeix en aquell teatro.

N. N. N.

CONTRAST

Del actor cómic de la companyia 's feya 'l benefici. Ab lletres grossas s' anuncia en los cartells, que per la vetlla 's preparava una funció de broma; y palcos, galerias y butacas varen omplirs' d' una munió, frisoza per aclamá altre cop á un dels artistas de més ingeni y de més bona sombra que s' ha vist en las taulas d' un teatro y que ha obtingut de son talent mes gloria.

Y aquella nit va demostrar, com sempre, qu' era l' actor de facultats pasmosas que coneix del seu art els secrets mágichs, y las riallas, quan ell vol, provoca ab un gesto grotesch ó una paraula, y ab un sol ademán l' aplauso troba.

Mentres era en l'escena, tothom reya celebrant sa vis cómica, y ab probas d' admiració y aplausos, se rebían sos acudits, sas frases ingeniosas; y aixís del bon humor ell tingué 'l ceptre, divertint á la gent durant tres horas, espargint pe'l teatro l' alegria que 's veyá retratada en lo seu rostre.

Al acabarse la funció, las taulas, de cap á cap, igual que ab una alfombra de fullaraca y flors varen cubrirse; y una ovació tan franca y tan ruidosa

SENYORIU (per MARIANO FOIX.)

—¡Quants fanals, veritat?....
—¿Vols dir 'ls del jardí.... ó 'ls que fan ells?

l' actor va rebre, que d' aquella vetlla
per sempre més ne guardarà memoria.

Fugint d' aquell burgit que 'l rodejava,
mitj marejat al cap de poca estona,
sens esma y ab els ulls fixos en terra
va eixir l' actor del temple de sas glorias.
Ab el cor trossejat, plé d' amargura,
els carrers solitaris, voltats d' ombras,
ab pas adelarar atravessava,
y ab una queixa, que al trobarse á solas,
li arrencava 'l dolor que 'l consumia,
va murmurar:—¡Malehit ofici 'l nostre,
que, així 'ns mati la pena hem de fer riure!...
y una blasfemia 's cargolá en sa boca.

Per fi entrá á casa seva ahont l' esperava,
ab els ulls plens de llágrimas, sa esposa,
cansada de lluytá ab sa desventura,
guardant el cos de sa filleta morta:
una nena d' ulls blaus y cabells rossos
mes hermosa y gentil qu' un pom de violas,
que sempre enjogassada y riallera
sas horas d' amargor tornava dolsas;
y á la trista claror de quatre ciris,
se la veyá al bell mitj d' aquella arcoba,
damunt d' un llit cobert ab robes negras,
freda, enrampada, ab las parpellas closas...

Al ert cadavre va acostantse 'l cómic,
y boy amanyagant sas trenas flonjas,
en la blancor de lliri de sas galtas
va deixarhi un petó rublert d' angaixa
mentres encare en son cervell sentia
qu' en barreja diabólica y confosa,
aclamacions y aplausos y riallas
ressonavan com veus aixordadoras.

QUIMET.

Dimecres, com estava anunciat, va po-
sarse á la venda 'l *segón quadern* del ja fa-
mós álbun *Barcelona á la vista*.

Confíem en que 'l públich, al examinar-
lo, haurá comprés la relativa lentitut ab
que 'ls quaderns apareixen, pues—no 'ns
cansarém de repetirho—publicacions com-
pletament novas, de la magnitud é impor-
tancia de *Barcelona á la vista*, no 's poden
portar á cap sino empleanthi molt temps
y vencent grans dificultats.

Vegin lo *segón quadern*, contémplo ab
calma, y 'ns dirán si tením rahó.

Lo Govern ha concedit al Ajuntament de Barce-
lona la facultat de contractar un empréstit de 15 mi-
lions de pessetas á cárrech del Pressupost de En-
sanxe.

¡Quinze milions de pessetas!... No se 'n pot fer
poca de broma, no se 'n poden destapar pocas d' am-
pollas de Champagne ab tres milions de duros!...

Pero precisa no deixar volliure á la imaginació.
La ley autorisant la contractació del empréstit té
un os tremendo: casi pot dirse que pesa mes l' os
que la carn. ¿Cóm s' arreglará l' assumpto?

Resulta que l' Ajuntament no pot pendre 'ls 15
milions, sino trayent á subasta láminas per tot lo
séu valor á un interés anual de un 4 y 1/2 per cent,
y com que 'l resto del deute municipal devenga 'l

sis, no es facil que 's presenti cap manso á solicitar
láminas del 4 y 1/2.

¿Qué fer en semblants apuros?

Ja ho veuhén, l' os es de un tamanyo colossal.
Pero, no hi ha os, per gran que sigui, que no tin-
ga 'l séu desllorigador.

Y encomenantse á Sant Samuel, patró dels nego-
cis assegurats, aquest desllorigador se troba sem-
pre. Aixís no te res d' extrany que 's digui que 'ls
senyors de la Casa Gran ja l' han trobat.

Un cop impresas las láminas y quan quedi de-
mostrat que ningú las vol, en la forma prescrita per
la ley, es á dir al 4 y 1/2 per cent, la Corporació
municipal las adjudicará en pago de indemnisió
de terrenos y de obras executadas, á entera satis-
facció dels que las obtinguin.

Hi ha per exemple un terreno expropiable valorat
en 100,000 duros; donchs bé, en lloch de donar al
séu propietari mil láminas al 6 per cent, se n' hi do-
narán 1,333 al 4 y 1/2 apelant á la ficció de que 'l
valor del terreno ha pujat fins á 133,333 duros, y 'l
resultat será igual per la butxaca del propietari, en-
care que resulti molt distint per las arcas municipals.

Ara no mes falta que al urbanisarse la Plassa de
Catalunya s' aixequi un monument als autors de
aquesta invenció.

Lo grupo escultórich podrá representar á D. Sa-
muel, pressumpt propietari de tota la Plassa, tocant
el violí y rodejat dels grans financiers del nostre
municipi aguantantli la solfa... ó las láminas del
empréstit del 4 y 1/2 per cent, que son la gran sin-
fonía del sigle, escrita en *clau de dó* pels que las do-
nan y en *clau de prech*, pel que las tanca á la séva
caixa.

Que 'm perdoni 'l Sr. Martí y Thomás: ha fet molt
mal demanant que s' abaixin perque donguin mes
llum, los focos eléctrichs de la Plassa de Catalunya.

Al revés, lo que ara convé, es anarlos alsant fins
que 's perdin de vista en l' immensitat del Cel.

Dadas las combinacions que s' están tramant á la
Plassa de Catalunya no 's necessita llum, sino fosca.
Sobre tot, que ningú vegi res.

¿Qué fa l' Ajuntament?

¿Cóm es que no concedeix un premi ó un bon as-
cens á aquell guarda del Parch que l' altre día va
reptar á una senyora, perque havia anat á aquells
jardins á fer ganxet?

Bé es veritat que quan li feren compendre que ha-
via comés una barrabassada, y que l' acte de fer
ganxet no es un delicté ni una infracció de las or-
denansas municipals, aná á trobar de nou á la se-
nyora y li doná tota mena de satisfaccions.

Pero 'l mérit del séu acte es impossible arreba-
tarli.

Per un moment el guarda va ferse 'l següent ra-
ciocini:

—Ja que nosaltres no treballém, que no treballi
ningú.

Y aixó es bestialment lógich.

Per lo tant lo premi ó l' ascens que per ell dema-
no es que 'l coloquin á la colecció zoológica, no en
calitat de empleat, sino com á exemplar curiós y
raro.

¡Pobres peixeters, tan sabis com se van tornant y
encare 'ls critican!

Avants per vendre peix bastava rebrel dels pesca-
dors y endossarlo al públich tal com se trabava.

Avuy es necessari pintarlo, y si aixó no basta so-
metre'l als efectes del ácit salicilich que fa semblar-

NOTICIAS DE LA MANIGUA

¡Calta del campamento!... A vel....

A vel que le sucede á mi Pancho....

¡Jesú!... ¡Probecico mio!

¡Dise que l' han fusilao!....

lo fresch y que bellugui, fins quan está descomponentse.

Tot progressa. Bén clarament ho deya una peixatera de sabatas á reteló y mánegas arremengadas:

—Al ofici nostre que no s' hi posi ningú si avants no ha estudiat l' art de la pintura y las manipulacions de la ciencia química.

Veig en los periódichs que un tal Sr. Maestre y Olivares ha descubert una planta de fácil cultiu en la nostra regió que produheix la verdadera goma verge, vegetal, naturalmente líquida, sense necessitat de afegirhi aygua y solidificable á voluntad del consumidor.

No pot negarse que l' invent está cridat á produhir resultats de importancia, sobre tot en un país com el nostre que fins ara no ha conegut mes goma, que la dels set mesons de l' *ayga-lifa*.

Pero aquesta no es vegetal, sino animal; no hi ha medi de solidificarla, sent sempre líquida y babosa, y encare que algunas vegadas enganxa, no té en absolut cap us industrial.

Per falta d' espay no publiquem la protesta que alguns amants del Teatro catalá han tingut á bé enviarnos induhint á las empresas á que deixin de representar las obras que portin lo nom de aquells autors qual pretenguda originalitat destruheix en bon hora la crítica honrada.

D' altra manera 'ls firmants, que son numerosos declaran que 's veuran obligats á retraure's de assistir als espectacles de baixa lley ab que las empresas acostuman á entretenir al públich de mal gust, deguts á la ploma del plagiari que malmet lo teatro de casa.»

Enterament conformes ab las declaraciones de aquest núcleo de amants del Teatro catalá.

Sobre 'l suicidi ocorregut la senmana passada á la Catedral, vaig sentir una frase que no careix de gracia.

—Lo suicida devía ser un home molt devot, y ho demostra 'l fet de que havent d' entregar l' ánima á Déu, vá anarli á portar á casa séva.

Demá dissapte, 'l popular periódich *La Campana de Gracia*, publicará 'l número extraordinari, corresponent al mes de setembre.

He vist probas del indicat número y per la acurada intenció política que palpita tant en son text, com en sas xispejants caricaturas, no dupto que cridarà poderosament l' atenció del públich.

Mientras los pobres soldats lluytan á Cuba en defensa de la mare patria, á Espanya la gent se diverteix qu' es un gust.

La proba es que feya molt temps que no s' havian celebrat tantas corridas de toros com ara. Se 'n donan per tots els gustos y per tots els gastos, y fins s' ha intentat organisarne una en obsequi de un soldat mallorquí molt valent, que 's troba de retorn á la seva patria.

Sort qu' ell mateix va dir que s' ho deixessin corre, creyent que aixó d' exhibir á un héroe de la patria en una plassa de toros, la veritat, *no fá guerrero.*»

La que va efectuarse á Madrit lo día 17 sigué organizada pels perruquers de la capital.

Ab tal motiu las perruquerías madrilenyas estigueren tancadas.

Magnífica ocasió per ensajar una sort nova.

En lloch de clavar picas y banderillas al toro, ensabonar-lo; y en lloch de atisarli una estocada, deixar-lo afeytat com á un canonje.

De aquesta manera l' espectacle nacional calificat de *bárbaro* adquiriria 'l carácter d' espectacle de *barber*, y á forsa de repetir-lo adquiririam la consideració de las naciones civilizadas, y hasta 'ls mambissos potser s' enternirian!

Vels'hi aquí un parell de máximas pera posar fi á la present secció, y consti que no son mévas; no fos cas que 'm diguessin que tinch máximas:

«Quan una dona demana amor y se li ofereix sols amistat, se li infereix una ofensa grave.»

(Fenchens).

«Lo que un home medita en un any, ho desbarata una dona en un día.»

(Demóstenes)

CANTARS BILINGÜES

*Quisiera saber las calles
por donde pasas, Adela,
perque faria 'ls possibles
per pararhi una ratera.*

FLORIDOR.

*Creiste que eran suspiros
salidos de mi garganta,
y eran los ronchs dels budells
instigats per la carpanta.*

CARRIQUIRI.

*Si quieres que te lo diga
cantando te lo diré:*

encare dech las botinas
y dos rals á ca 'l barber.

J. N. P.

*El dia que yo naci
le oi decir á mi mare:
¡Ay, fill meu, quan serás gran
quins tips que 't farás de gana!*

GIUSEPINI B.

*Cada vez que paso y veo
la casa donde nació,
penso:—Noy, quina barrila
que hi feyam aquí tots dos!...*

LO REYET DE CASA

Ara tot son festas.
—¿Vols popas? ¿Vols mam?—
¡Y avants de mitja hora
li farán pám pám!

Quèntos

En un ball de societat.

—¡Ay, Emilia!...
¡Quina má té mes pre-
ciosa!...

—Li agrada?

—Moltíssim.

—Donchs aixó ray,
demánila al meu papá.

Entre joves de l' *ay-
ga-lifa*:

—¿Per qué no 't ca-
sas ab l' Elisa?

—Com vols que m' hi
casi si es tan lletja!...

—Será tan lletja com
vulguis; pero té cin-
quanta mil duros de
dot...

—Alto!... Enteném-
nos!... ¿De dot ó de *in-
demnisació*?

Un tipo elegant al seu
metje:

—Tant mateix, doc-
tor, té molt malas entra-
nyas.

—¿Y aixó?

—Hont s' es vist re-
ceptarme una purga
precisament avuy que
tinch de anar á un ball.

—¿Qué s' hi ha de
fer!... L' home proposa
y 'l metje... *indisposa*.

Parlant de una vella
molt arrugada; pero
molt alegre y xistosa,
deya un literat:

—Aquesta senyora es
una colecció d' epígra-
mas enquadrada en
pergamí.

En una tertulia:

—¿Quí es aquell se-
nyor tan serio?

—Lo Doctor Canals.

CICLOMANÍA

—¿Vosté 'l coneix?
—Ja ho crech.... Es un galeno de una reputació molt extesa.

—¿Aquí á Barcelona?
—A Barcelona, al extranger y hasta á l' *altre mon*.

—¿Qué tens Joanet?—pregunta un amich á un altre.

—No ho sé pas. Avuy m' hi aixecat del llit fet un tonto.

—Sent aixís no t' alarmis y considera que avuy estás lo mateix que sempre.

En una casa de dispesas.

Un dels hostes exclama:

—Mestressa, ¡vaya una carn mes dura que 'ns serveix! No hi ha medi de tallarla ni ab el ganivet.

La mestressa ab molta flemma:

—¿Y ara, per qué 's queixa? ¿No m' está demanant sempre que 'ls hi serveixi plats *forts*?

En una colecció de fieras:

—Aquí tenen senyors, un animal molt golafre, que per menjar necessita un porch enter.... Per lo tant, molt cuydado.... No s' hi acostin.

Días enrera deya á un cirurgiá un amich íntim seu:

—Estich fastidiat.

—¿Y aixó, qué li passa?

—No sé: res me fa mal; pero l' *spleen* me mata. ¿Creuria que no trobo gust en res?... Ni quan tallo un bras ó una cama.

Per doná ab el pedal los primers passos, lo milló es ferho en mitj de matalassos.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Do-na-ti-la*.
- 2.ª CANTAR BILINGUE-ANAGRAMA.—*Tajo—Jota*.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Matrimonis á Montserrat ó buscant la perduda*.
- 4.ª INTRÍNGULIS.—*Roca*.
- 5.ª CREU NUMÉRICA.—*Ginestar*.
- 6.ª GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Mestres*.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

—Ay; *Total*, y quina vida mes trista no portas tú,

en tot *ters* día no tocas pas las eynas ni un minut; ¿y has de posarte á la feyna ara *dos* ja ets tant madur?

La meva dona va dirme ab las llágrimas als ulls, *dos* si jo no treballava tots dos estavam perduts; *dos* no hi havia pá á taula y ja estava 'l porró aixut.

Prima empenyat la leontina, de rellotje jo no 'n duch; y 'ls meus forros tots se fregan á la mida del seu gust.

Los mobles de casa meva los he empenyat de un á un. ¡Jo ho sapigués las desgracias *dos* ma maia vida han dut!

No sé á quin cantó girarme perque tot ho trovo obscur. Los llegidors de LA ESQUELLA, tal volta 'n sabrán algún petit empleo, 'hont podria guanyar cinch ó sis *tussuts* (*) cada dia, si me 'l trovan ja m' avisarán, segur;

(*) Duros.

NOSTRES ADMINISTRADORS

—De tots los assumptos religiosos-municipals, ja me 'n cuydaré jo.

y aixís salvarán la vida
de un home dels mes ganduls.

ESCOLÁ VILAFRANQUÍ.

II

Prima inversa es vegetal
y sinónim de diné:
la *dos* nota musical
y 'l *Tot*, nom d' un general
que á Cuba 's portá molt bé.

TENEZ ZEREP.

ANAGRAMA

A una pobra desgraciada
que prengué *tot* de un ccreu
per dura fam hostigada,
tot varen durla, lligada
y enmanillada á *tot* seu.

J. COSTA Y POMÉS.

TRENCA-CLOSCAS

ANA JAU
DE SANTAVELLA.

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo
títul de una gatada catalana.

JAUMET FASOL.

TERS DE SILABAS

· · · · ·
· · · · ·
· · · · ·

Primera ratlla vertical y horisontal: nom de dona.—Se-
gona: moneda americana.—Tercera: Forma de broma.

LLAGOSTÍ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1.—Consonant.
- 3 2.—Part del cos.
- 1 6 7.—Prenda de dona.
- 3 6 5 2.—Actriu dramática.
- 5 6 1 4 5.—Emperador de Roma.
- 3 2 1 7 1 2.—Nom de dona.
- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom d' home en diminutiu.
- 1 4 3 2 5 2.—Objecte per pescar.
- 3 2 5 7 2.—Utensili de viatge.
- 1 2 7 2.—Nom de un animal.
- 3 2 1.—Part del globo.
- 1 6.—Nota musical.
- 6.—Vocal.

R. ALP (A) FORCAIRE.

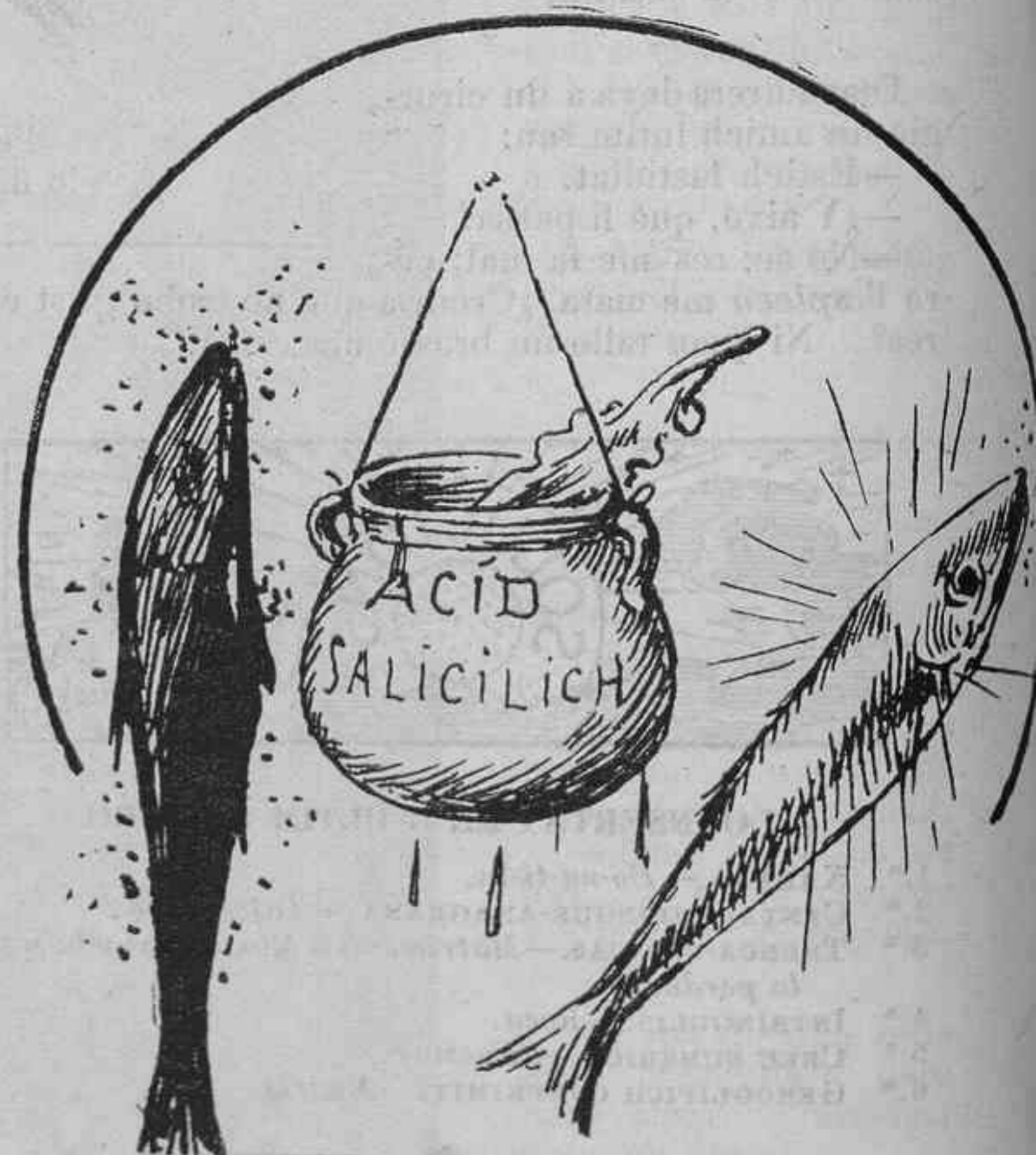
GEROGLIFICH

×
S O
I

CONTRA

SAMUEL GRAN É IRURUETA.

LAS FAMOSAS OLLAS

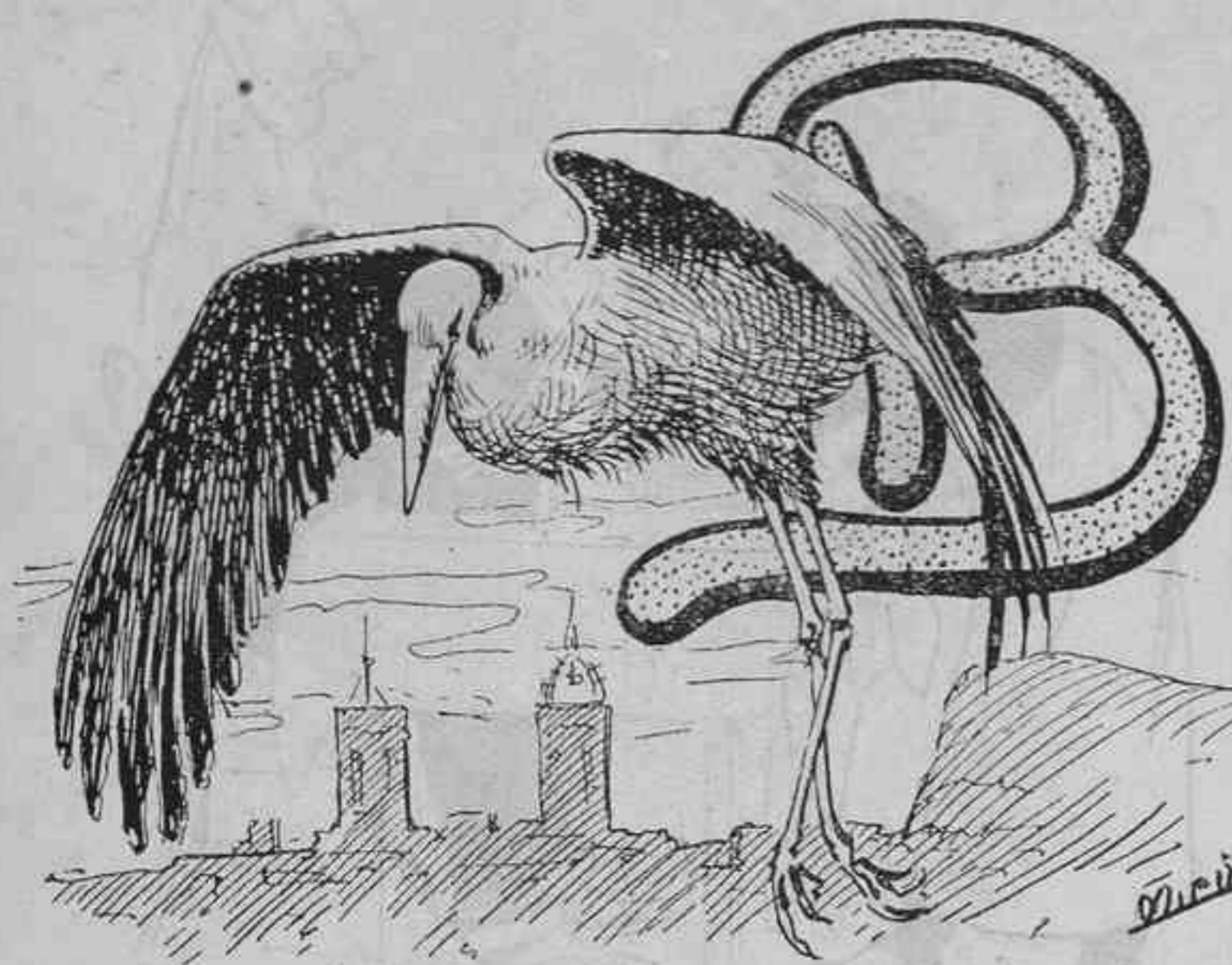
S' agafa un peix ben passat,
se 'l remulla ab discreció,
y ja está resucitat.
—¡Que belluga!... ¡La vivó!

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

Barcelona

á la vista

MAGNÍFICO ALBUM
DE FOTOGRAFÍAS

HA SALIDO EL

2.º cuadernoque contiene **16 fotografías** completamente inéditas

Clichés admirables.—Grabado perfectísimo.—Papel espléndido.—Impresión irreprochable.

30 céntimosProvincias: **35 céntimos****ADVERTENCIA:**—Dentro de pocos días se pondrá á la venta la
3.ª edición del primer cuaderno.COLECCIÓN DIAMANTE
(EDICIÓN LÓPEZ)

Acaba de publicarse el tomo 46

EUGENIO SUÉ

La Condesa de Lagarde

Forma esta interesante obra un tomo en 16.º como las demás de la Colección, y lleva una elegante cubierta al cromo.

Precio 2 reales

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

QUENTOS GRAFICHS (per APELES MESTRES.)
UN PROTECTOR DE LA CASSA

—Diu qu' en aquesta fonda serveixen cassa fraudulenta. A veure si 'ls casso.

—¿Que tindria... un cunill de bosch?... pero ¡de bosch, hé?

—¡Canallas!... La vritat es qu' es excelent.

—Ara, que vingui l' amo y qu' entri 'l guardia qu' he deixat á la porta.

—Pósi'm pres aquest home! Aquí está la proba d' el delicte.

—Y aquí está la proba de la meva innocencia!!!!